

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi

(KKKA)

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşı (KKKA) Nedir?

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşı (KKKA), çoğunlukla keneler aracılığıyla hayvanlardan insanlara bulaştırılan mikrobik bir hastalıktır.

Ancak, hastalık hayvanlarda belirtisiz seyrederken insanlarda öldürücü olabilmektedir.

KKKA Nasıl Bulaşır?

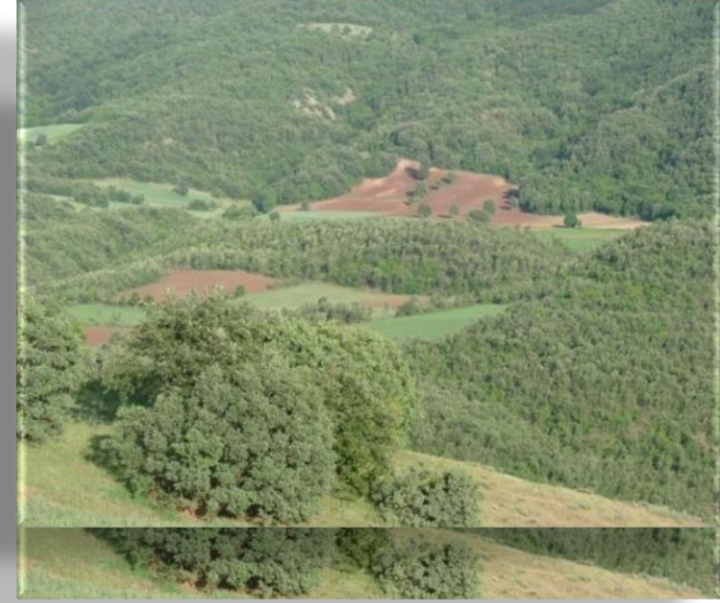
Daha çok vücudumuza **kene** **tutunması** ile bulaşmakla birlikte;

- Kenelerin çıplak elle çıkarılması ya da ezilmesi ile
- Hasta insanların tükürük ve kan gibi vücut sıvılarına temas etmekle,
- Mikrobu taşıyan hayvanların kanları, vücut sıvıları ve dokularına korunmasız temasla da bulaşabilir.

- Keneler halk arasında **yavısı, sakırğa, kerni** gibi isimlerle bilinmektedir.
- Kenelerin yoğun olarak bulunduğu yerler özellikle hayvancılığın yapıldığı; orman kenarı parçalı arazi yapısına sahip çalı ve çırpılı alanlar ile otlakların bulunduğu yerlerdir. Ülkemiz kenelerin yaşamaları için coğrafi açıdan oldukça uygun bir yapıya sahiptir.

Larva

Nimf

Erkek Erişkin Kene

Dişi Erişkin Kene

Nimf (deriye yapışmış)

Erkek Erişkin Hyalomma

Dişi Erişkin Hyalomma

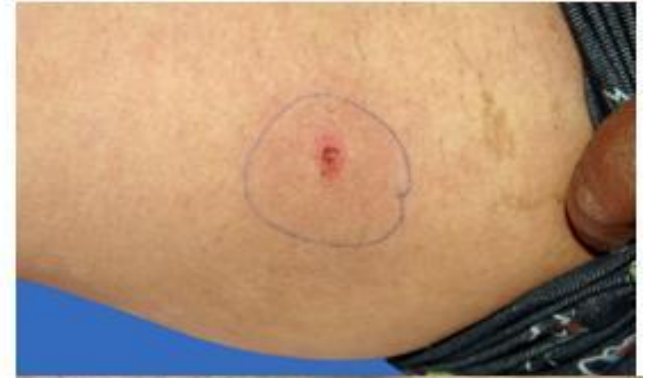

Dişi Erişkin Hyalomma
kan emmiş

Fotoğrafta hastanın sırtındaki kene görülmekte

***Fotoğraf: Dr.Mete BAYBURTLU
Dr.Fatih Şua TAPAR***

Kimler Risk Altında?

- Tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar,
- Kasaplar,
- Çobanlar,
- Mezbaha çalışanları,
- Veterinerler ,
- Kamp ve piknik yapanlar,
- Korunmasız olarak yeşil alanlarda (Bahçe, bağ, tarla, orman ve orman kenarı tarım arazisi vb.) bulunanlar

KKKA'nın Kuluçka Süresi Ne Kadar?

- Kuluçka süresi, mikrobun vücuda girmesinden sonra hastalık belirtilerinin başlamasına kadar geçen süredir.
- Bu süre KKKA hastalığında kene tutunmasından sonra genellikle 1-3 gündür; en fazla 9 gün olabilmektedir.

KKKA'nın Belirtileri Nelerdir?

- Yüksek ateş,
- Baş ağrısı,
- Yoğun halsizlik,
- Kollarda ve bacaklarda şiddetli ağrı,
- Bazen kusma, karın ağrısı veya ishal
- Yüzde kızarıklık,
- İlerleyen safhada vücudun değişik yerlerinde kanamalar ,
- Gövde, kol ve bacaklarda morluklar,
- Burun kanaması, dışkıda ve idrarda kan görülebilir.

KKKK'dan Nasıl Korunurum?

- Hayvan barınaklarına, kırsal alanlara, orman kenarı ve tarım arazileri ile bu gibi yerlere gidenler mümkün olduğunca **vücutta açık kısım kalmamasına** özen göstermeli kenelerin daha kolay fark edilmesi nedeniyle **açık renkli elbiseleri giymeyi** tercih etmelidirler.
- Kenelerin vücuda girebileceği yerlerin kapatılması (örneğin **pantolon paçalarının çorap içine alınması**, çizme giyilmesi) gerekmektedir.

KKKK'dan Nasıl Korunurum?

- Kırsal alandan, orman kenarından ve tarladan dönüşte **mutlaka vücut ve elbiseler kontrol edilmeli,** kene olup olmadığı araştırılmalıdır.

Vücutun Her Tarafı Kontrol Edilmelidir!

Kollar
Bacaklar
Gövde
Koltuk altları

Saç dipleri
Kulak arkası
Ense
Kasıklar

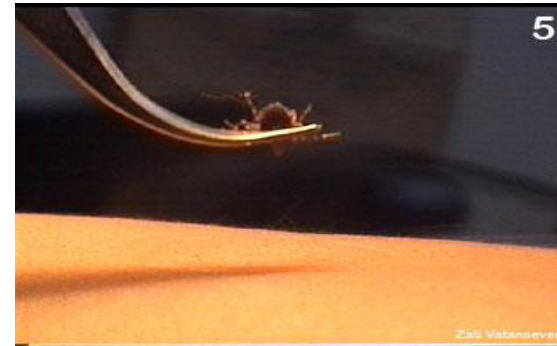
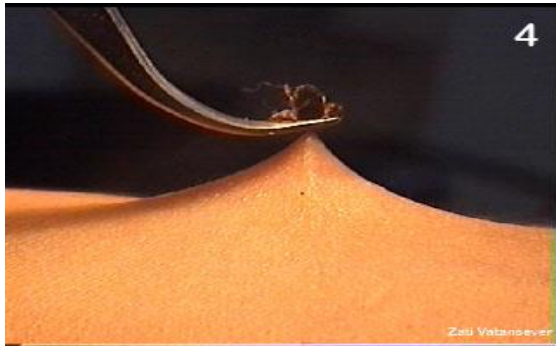
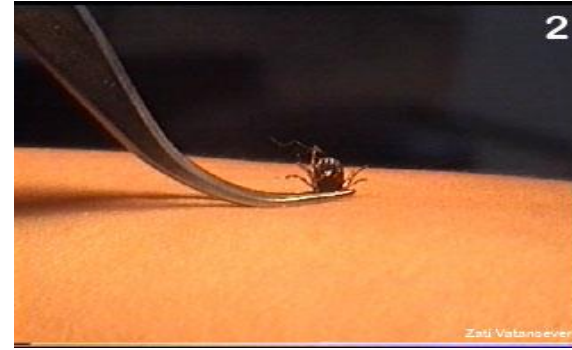

Vücuda Tutunmuş Kene Görülürse

- **Kene asla çıplak elle çıkartılmamalıdır!!!**
- Eldiven, naylon poşet veya bez parçası ile tutularak ya da ince uçlu bir pens veya varsa kene çıkartma kartı ile ezilmeden çıkarılmalıdır.
- Çıkartılamıyorsa en kısa sürede bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.
- **Vücuda tutunan kene ne kadar erken çıkartılırsa, hastalığa yakalanma riski de o kadar azalır.**

Kenenin pens ile çıkarılması

Yapılmaması Gerekenler

Vücuda tutunmuş olan keneyi patlatmayın, ezmeyin, üzerine herhangi bir kimyasal madde (alkol, gaz yağı, kolonya) kesinlikle dökmeyin ve üzerine sigara bastırmayın.

Kene tutunmasından sonra 10 gün içinde

Ateş

Halsizlik

İştahsızlık

Karın ağrısı

Baş ağrısı

Bulantı

Kusma

İshal

**şikayetleri ortaya çıkarsa hemen bir sağlık kuruluşuna
başvurunuz.**

KKKK'dan Nasıl Korunurum?

- Hastalık hayvanlarda belirti göstermeden seyrettiğinden hastalığın sık olarak görüldüğü bölgelerde bulunan hayvanlar sağlıklı görünse bile hastalığı bulaştırabilir. Bu sebeple hayvanların kanlarına, vücut sıvılarına veya dokularına çıplak el ile temas edilmemelidir.
- Ayrıca, insanların kanlarına ve vücut sıvılarına da korunmasız (çıplak elle) temas edilmemelidir.

- Hayvanlarda kene mücadelesi yapılmalıdır. Hayvan sahipleri, hayvanlarını kene ve diğer dış parazitlere karşı uygun ilaçlarla doğru zaman, doz ve aralıklarla yılda en az dört kez ilaçlamalıdır.

Kırım Kongo Kanamalı Ateşinin Aşısı Var mıdır?

Hayır. Ancak aşı geliştirme çalışmaları yoğun bir şekilde devam etmektedir.

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşinin Tedavisi Var mıdır?

Hastalığın kesin bir tedavisi **bulunmamaktadır**. Ancak tedavi, hastaya verilen destek tedavi ile sağlanmaktadır.

**Tedbiri Elden Bırakma,
Keneyi Hafife Alma!**

**Keneden Bulaşan
Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi**

T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) Nedir?

KKKA, kenedeki mikropların sebep olduğu ölümlü de sonuçlanabilen bir hastalıktır.

Bulaşmaması İçin...

- Hayvanların üzerindeki keneye ve hayvanların kan, idrar ve diğer vücut sıvılarına çıplak elle dokunma!
- Vücudundaki keneyi en kısa sürede eldiven ve kene kartı ile çıkar, kene kartı yoksa bez veya naylon poşet ile tutarak çıkar!
- Keneyi çıkaramazsan sağlık kuruluşuna git!

Riskli Alanlar

Bahçe, bağ, tarla, ahır, orman,
orman kenarı tarım arazisi vb.

Riskli Alanlara Giderken...

- Açık renkli giy!
- Kapalı kıyafetler seç!
- Pantolon paçalarını çorap içine sok ya da çizme giy!

Riskli Alandayken...

- Kene uçmaz veya zıplamaz, tırmanır; vücudunda açık yer bırakma!
- Oturacağına yere açık renkli örtü ser!
- Vücuduna tırmanan keneyi çıplak elle dokunmadan uzaklaştır!

Riskli Alandan Döndükten Sonra...

- Kene olup olmadığını görmek için vücudunun ve elbiselerinin her yerine dikkatlice bak; vücudunu, özellikle diz arkası, koltuk altları, kulak arkası, ense, saç dipleri ve kasıklar dahil kontrol et veya ettir.

- Vücuduna tutunan keneyi çıplak elle dokunmadan en kısa sürede çıkar, çıkaramıyorsan en yakın sağlık kuruluşuna git!
- Çocuklarının vücudunu kontrol et!

Kene Tutunmasından Sonra, 10 Gün İçinde...

- Halsizlik
- İştahsızlık
- Ateş
- Vücut ağrısı
- Baş ağrısı
- Bulantı
- Kusma
- İshal

Şikayetlerinden herhangi birini görürsen, zaman kaybetmeden en yakın sağlık kuruluşuna git.

Teşekkür Ederiz..

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar Daire Başkanlığı